

JESENIŠKI

KOVINAR

GLASILLO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA JESENICE

Poštnina plačana v gotovini

Leto II.

Jesenice dne 28. maja 1949

Štev. 21

Naročnina:	
Letno	din 100.—
Poletno	din 50.—
Četrletno	din 25.—
Posamezni izvod . . .	din 2.—

Ob ustanovitvi oblastnih ljudskih odborov:**Jesenički okraj je izvolil 9 članov za začasni oblastni ljudski odbor ljubljanske oblasti**

Jesenice, 20. maja.

Danes je bilo v okrašeni dvorani Fizkulturnega doma na Jesenicah VI. izredno zasedanje Okrajnega ljudskega odbora. Poleg članov sta bila na zasedanju navzoča tudi zastopnik Sekretariata za organizacijo oblastnih odborov tov. Rudolf Ganziti in ljudski poslanec za jesenički okraj tov. Aleš Jelenc.

Po izvolitvi delovnega predsedstva, volivne komisije in zapisnikarjev, je prvi spregovoril tov. Ganziti Rudolf iz Ljubljane.

O POMEMU IN ZNAČAJU OBLASTNIH LJUDSKIH ODBOROV

V svojem govoru je tov. Ganziti orisal razvoj ljudske oblasti in pomen sklepa II. plenuma Centralnega komiteja KPJ o organiziranju oblasti kot vmesnih stopenj med okraji in republiškimi ministrstvi. Po zakonu imamo v Sloveniji tri oblasti in sicer ljubljansko, mariborsko in goriško oblast.

Ljubljanska oblast s sedežem v Ljubljani ima 618.076 prebivalcev in meri 1.026.574 ha površine ter obsega okraje: Celje—mesto, Celje—okolica, Črnomelj, Grosuplje, Jesenice, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Ljubljana—okolica, Novo mesto, Mozirje, Trbovlje in Trebnje.

Mariborska oblast s sedežem v Mariboru ima 468.668 prebivalcev in meri 292.839 ha površine ter obsega okraje: Dravograd, Lendava, Ljutomer, Maribor—mesto, Maribor—okolica, Murska Sobota, Poljčane, Ptuj in Radgona.

Goriška oblast z začasnim sedežem v Postojni ima 186.806 prebivalcev in meri 465.851 ha površine ter obsega okraje: Gorica, Idrija, Ilirska Bistrica, Postojna, Sežana in Tolmin.

Iz ljubljanske oblasti je izvzeto glavno mesto Ljubljana kot samostojna upravna teritorialna enota v LR Sloveniji.

V nadaljevanju svojega govora je tov. Ganziti poudaril, da je ozemlje Slovenije preobsežno, da bi posamezna republiška ministrstva lahko neposredno spremljala vsa dogajanja na terenu in da bi mogla hitro in učinkovito ukrepati. Sicer so od osvoboditve do konca leta 1946. tudi pri nas obstajala okrožja kot vmesni upravni organi med okraji in vlado. Ali ta okrožja so bila predvsem politično-upravni in instruktorski organi ter še niso imela lastnega gospodarstva. Oblastni odbori pa bodo najvišja ljudska oblast na svojem področju, ki bodo imela tudi svojo gospodarsko osnovo. Njihova ustanovitev pa ne pomeni odvezemanja pristojnosti okrajnim ljudskim odborom, ampak predstavlja predvsem razbremenitev oziroma decentralizacijo poslov republiških organov, katerim bo zdaj omogočeno, da bodo postali res vodilni in usmerjevalni organi. Zato bo tudi aparat oblastnih odborov predvsem črpan iz osobja republiških ministrstev in le malo iz okrajov. To pomeni, da njihova ustanovitev ne bo bistveno povečala upravnega aparata ali zvišanja upravnih stroškov.

Iz povedanega sledi, da bodo oblastni ljudski odbori močne in zaokrožene gospodarske in zemljepisne celote. Važno je pri tem poudariti, da ustanovitev oblastnih odborov ni nikak zasilen ali slučajen ukrep, ampak je to nujna posledica političnega in gospodarskega razvoja naše države, kot važen pogoj za uspešnejšo graditev socializma. To dokazuje vodilno vlogo naše Partije v graditvi ljudske oblasti in gospodarstva tako v industriji, trgovini, kmetij-

stvu oziroma zadružništvu, vse to v naših posebnih pogojih. V tem pa je tudi cilj in jamstvo za naglo utrditev in pravilno poslovanje novoizvoljenih oblastnih ljudskih odborov, ki bodo ob

pomoči Partije in Osvobodilne fronte ter vseh državnih organov v najkrajšem času dokazali upravičenost ustanovitve. Zatem je predsednik Okrajnega ljudskega odbora tov. Voljč Ignac govoril

o dosedanjem delu in bodočih nalogah okrajnega in krajevnih ljudskih odborov

Ustanovitev oblastnih ljudskih odborov pomeni nov korak v socializem kar se bo pri nas odražalo zlasti v kmetijstvu oziroma v zadružništvu in v izpolnjevanju gozdarskega plana, kar je trenutno najvažnejše. Oblike ljudske oblasti morajo pospeševati graditev socializma, morajo onemogočati izkorisčevalske elemente na vasi. Treba je voditi vztrajno borbo proti špekulantom in jih tolči na dnevnih frontah. V dosedanji bitki za socializem na vasi nismo izvedli močne diferenciacije med špekulantimi in delovnimi kmeti. Nekateri krajevni ljudski odbori so delali grobe napake pri odmeri davkov, raznih odkupih itd. Ti krajevni ljudski odbori niso znali ali hoteli ločiti delovnih kmetov od špekulantov. Delovni kmet je tisti, ki zemljo sam obdeluje in daje vse viške državi po vezanih cenah, špekulant pa dela predvsem s tujo delovno silo, se z njo okoršča, pridelke pa prodaja po visokih cenah.

V jeseničkem okraju se radi izgovarjamo, da nimamo delovne sile. Pravijo, da je gornjesavska dolina nekaka „Sibirija“, v okolici Žirovnice pa da so preveč peščena tla. Znano pa je, da je v območju Žirovnice skoro dve tretjini poljskega orodja motoriziranega, da imajo 36 motornih slamoreznic, od katerih bi jih 10 zadostovalo, da bi sprostili vso odvišno delovno silo. To pomeni, da je nujna reorganizacija dela na vasi, da je treba motorje stootstotno izrabiti, da jih je treba dati na razpolago tudi malim kmetom, ki se zdaj trudijo z ročnim delom.

Poglejmo v Kranjsko goro. Tamkajšnja davčna komisija ni našla viškov pri nekaterih kmetih, vendar so ti kmetje prodajali svoje pridelke po višjih cenah (meso, krompir itd.). Te komisije so postopale premalo odločno in niso pravilno ocenile vsakega kmeta posebej, kar je edino pošteno.

Nadaljnja napaka nekaterih krajevnih ljudskih odborov je ta, da opravljata vse posle le tajnik in predsednik, ne pa tudi ostali odborniki, ki bi ob povezavi z množicami nudili lahko veliko več pomoci siromašnim slojem na vasi. Nekateri krajevni ljudski odbori so šli celo tako daleč, da so obremenjevali predvsem bivše partizane, ob strani pa puščali one, ki so se vrnili iz nemške vojske.

V jeseničkem okraju imamo v tem času štiri obdelovalne zadruge. Proti tem zadrgam pa nudijo špekulantki kmetje velik odpor, naši krajevni ljudski odbori pa nudijo skrb za delavce.

(Nadaljevanje na drugi strani)

Delovno ljudstvo je poneslo pozdrav maršalu Titu z vrha Triglava

Jesenice, 21. maja.

Delovno ljudstvo je poneslo letosnje pozdrave za rojstni dan maršalu Titu s še večjo ljubezni kot prejšnja leta. Laži in klevete, ki jih širijo o naši Partiji in tov. Titu, so strnile delovno ljudstvo še bolj okrog svojega voditelja, ki jih je popeljal skozi štiriletno osvobodilno borbo do svobode in jih vodi danes do lepšega in boljšega življenja.

Štafeta, ki je ponesla pozdrave tovariju Titu, je krenila po kratki slavnosti s Triglava. Prvi je startal naš znani in najboljši alpinist Čop Joža, ki je v družbi ostalih alpinistov stekel po zasneženem grebenu, preko Malega Triglava proti Kredarici, kjer je predal štafetno plamenico najboljšim alpskim smučarjem, ki so se popeljali preko ledeničke do studenca pod Begunškim vrhom in izročili plamenico mladim alpinistom, ki so jo ponesli do Vrat. Tu so jo prevezeli pastirji, pastirčki, gozdni delavci in lovci ter jo ponesli skozi dolino Vrat do Mojstrane, kjer se je štafeta pridružila štafeti JA.

Štafeta JA. Obe štafeti sta nadaljevali pot skozi okrašene vasi, posute s cvetjem in prispele ob 11. uru trideset minut na Jesenice.

Na Jesenicah je sprejela štafeto pred tovarno večtisočglava množica. Ko je prispeла štafeta, se je množica zgrnila okrog nje. Vsakdo je hotel videti lepo štafetno plamenico, ki sta jo po zamisli Uroša Zupančiča izdelala delavca in rezbarja oče in sin Korošec, graviral pa je tov. Gasar Mirko. Štafeto je pozdravila kovinarska godba s koračnico, v imenu KPS je pozdravil tov. Kopriva, v imenu sindikata kovinarjev tov. Verdnik Janez, v imenu mestnega komiteta tov. Soklič, v imenu delovnega kolektiva tov. direktor ing. Torkar. Štafeto so pozdravili tudi pionirji.

Po godbi je prevzel štafetno palico tov. ing. Torkar in jo izročil tovarniškim mladincem, ki so jo ponesli skozi vse obrate in jo nato izročili mladim fizkulturnikom, ki so jo ponesli proti Javorniku, kjer je tekla zopet skozi tovarno in potem nadaljevala pot proti Kranju skozi vasi in kraje našega okraja. Posod so jo ljudje pozdravljali in s tem dokazali svojo veliko ljubezen in predanost do našega velikega voditelja in učitelja tov. Tita.

PIONIRJI ODREDA „TONETA ČUFARJA“ NA JESENICAH IMAJO TEČAJ ZA PRVO POMOČ

Jesenice, 16. maja.

Pionirji odreda „Toneta Čufarja“ imajo na jesenški šoli svoj tečaj za prvo pomoč. Tečaj obiskuje 72 pionirjev. Med njimi so tudi učenci 4. razreda, ki so tik pred sprejemnim izpitom za gimnazijo. Pionirji se zavedajo, da se morajo razumeti tudi na prvo pomoč, ker jim bo to koristilo pri delovnih akcijah, ki jih bodo rešili poleg rednega udarniškega dela tudi v nedeljah dopoljan na terenu v spremstvu svojih učiteljic.

Tečaj za prvo pomoč vodi tov. Peščeva, upravnica Dečjih jasli na Jesenicah. Za samo izvedbo tečaja pa je prevzela odgovornost učiteljica tov. Rejčeva. Pionirji so obema tovarišicama zelo hvaležni.

Tečaj bo trajal en mesec.

Titova štafeta graničarjev se je na svoji poti ob mejah naše države ustavila tudi na Jesenicah, kjer jo je delovno ljudstvo navdušeno pozdravilo in izkazalo svojo ljubezen do maršala Tita

Gozdne akcije zajemajo vedno širši krog prostovoljnih delavcev jeseniškega okraja

V nedeljo 22. maja so se vrstile v jeseniškem okraju akcije na področju gozdnega gospodarstva. V državnem gozdnem gospodarstvu je delalo 1.104 prostovoljnih delavcev, v zadružnem gozdnem gospodarstvu pa je delalo 397 prostovoljnih delavcev. To število bi pa bilo še mnogo višje, če bi bilo v nedeljo lepo vreme. Kljub temu pa ni zadržalo članov sindikata in frontovev.

V ZADRUŽNEM GOZDNEM GOSPODARSTVU JE DELALO 228 FRONTOV. CEV IN 169 PRIPADNIKOV JA

V zadružnem gozdnem gospodarstvu jeseniškega okraja je delalo 228 frontovcev in 169 pripadnikov JA, ki so napravili povprečno vsak po 6 delovnih ur. Posekali so 314 m^3 , od katerega so dokončno izdelali 55 m^3 . Na postajo so prevozili 150 m^3 . Pri tem prevozu je sodelovalo 11 voznikov. Naloženega je bilo 15 vagonov lesa. 49 prostovoljnih delavcev pa je popravljalo gozdne poti.

Prostovoljne gozdarske in lesne akcije bodo prav gotovo mnogo prispevale k izpolnitvi letnega plana kmetijskih zadrug jeseniškega okraja. Poleg tega pa je OZKZ Jesenice postavila okrajni operativni gozdarski štab, ki je organiziral operativne štabe pri posameznih kmetijskih zadrugah. Ti operativni štabi imajo nalogo organizirati delovne brigade iz članov kmetijskih zadrug. Nekatere brigade so začele s svojim delom. Uspeh seveda ni izostal in bo še večji, ko bodo brigade delovale po vseh kmetijskih zadrugah. Uspeh sodimo najbolje po tem, da je bilo 10. maja izpolnjene le 25% celotnega gozdnega plana kmetijskih zadrug. Tako vidimo, da bo brigadni način dela po kmetijskih zadrugah omogočil, da bomo tudi na zadružnem področju stodostotno dosegli lesni proizvodni plan.

Pri izpolnjevanju lesnega plana kmetijskih zadrug je najboljša KZ Kamenje — Polje, ki je izpolnila letni plan že za 79.26% . Med najboljšimi kmetijskimi zadrugami je v tem pogledu tudi KZ Ljubno, ki je do sedaj izpolnila 69.26% letošnjega lesnega plana. Grajati pa moramo KZ Jesenice, ki še do sedaj ni postavila operativnega štaba kljub temu, da je izpolnila do sedaj še le 9.22% letošnjega lesnega plana.

Pripravljanje lesa do kamionskih cest na Pokljuki

OB USTANOVITVI OBLASTNIH LJUDSKIH ODBOROV

O dosedanjem delu in bodočih nalogah okrajnega in krajevnih ljudskih odborov

(Nadaljevanje s prve strani)

beri pa niso znali dovolj odločno razkrivati sovražnike ljudstva in niso zadrugam nudili dovolj pomoči. Tudi Okrajni ljudski odbor bo ostal le suh aparat na papirju, če člani ne bodo šli na teren in nudili konkretno pomoč krajevinim ljudskim odborom in zadrugam. Prav zaradi teh napak in slabosti pozdravljamo ukrep Komunistične partije, da so ustanovljeni oblastni ljudski odbori, ki bodo usmerjali gospodarsko politiko in pospeševali graditev socializma.

Ob koncu svojega govora se je predsednik tov. Volj Ignac dotaknil še resolucije Informbiroja in povedal, da je prav zaradi te resolucije trenutno naša najvažnejša naloga plan sečne lesa. Za prodani les bomo v inozemstvu nabavili stroje za našo industrijo, katerih strojev nam nekatere države (CSR, Madžarska itd.) zaradi resolucije kljub pogodbji nočejo dobaviti. Najslabše je zdaj izpolnjen sečni plan v privatnem sektorju in sicer le kakih 18% namesto najmanj 50% . Fronta je ponudila roko kmetom in organizirala delovne brigade. Seveda pa bodo gozdni posestniki morali tudi sami bolj resno pristopiti k izpolnjevanju gozdarskega plana, če ne zlepa, pa zgrda, saj nekateri kmetje uganjajo očitno sabotažo tako pri sečnji kot pri izvozu lesa. Tudi zadružnemu in državnemu sektorju bo Fronta nudila vso pomoč. Do zdaj se je v jeseniškem okraju javilo okrog 550 prostovoljev, od teh jih je okrog 300 že na Pokljuki, ostali pa gredo te dni.

Tajnik Okrajnega ljudskega odbora tov. Kolar Matevž je v svojem govoru omenil, da nekateri krajevni ljudski odbori svojih nalog ne rešujejo dovolj revolucionarno. Razni letošnji tečaji niso prinesli zaželenega uspeha in ljudski odbori še vedno čakajo na izvršitev direktivov od zgoraj. Odborniki bi morali polagati več pažnje osebni izgradnji in se pri svojem delu naslanjati na tesno sodelovanje z množicami. Odborniki ljudskih odborov morajo poznati probleme svojega kraja in gospodarsko zmožljivost vsakega posameznega prebivalca.

Po zaprisegi novovzvoljenega člena OLO tov. Miklavčiča Marjana iz Radovljice so bili ob navdušenem odobravanju

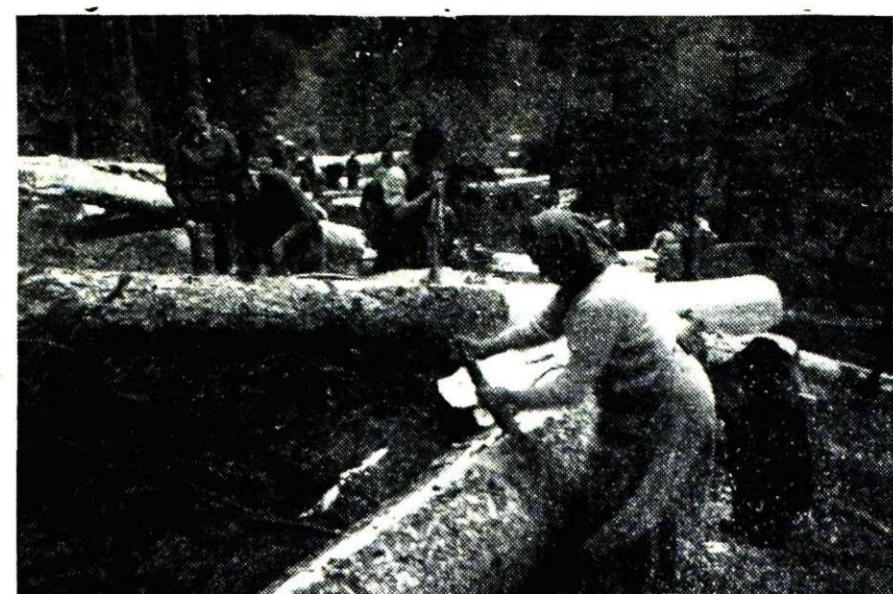
navzočih izvoljeni slednji člani začasnega oblastnega ljudskega odbora:

1. Voljč Ignac, predsednik OLO,
2. Kolar Matevž, dosedanji tajnik OLO,
3. Ganzit Rudolf, pomočnik ministra za delo VLRS,
4. Fister Janko, predsednik obdelovalne zadruge, Prezrenje,
5. Prešeren Rezka, sekretarka Okrajnega odbora AFŽ,
6. Gregori Franc, predsednik OZKZ, Jesenice,
7. Pregelj Rudolf, šestkratni udarnik, Gradiš-Moste,
8. Ropret Viktor, dvakratni udarnik, železarne Jesenice,
9. Mulej Mirko, dvakratni udarnik, Vrigna-Lesce.

Nato je skupščina sprejela razrešitev tov. Kolarja Matevža kot tajnika OLO zaradi odhoda na novo službeno mesto, na novo pa izvolila kot tajnika tov. Kuralta Draga, dosedanjega predsednika okrajne planske komisije. Prav tako je bil razrešen dolžnosti tov. Wagner Anton kot poverjenik za finance zaradi odhoda na novo službeno mesto v Slov. Primorje. Kot sodniki disciplinskega sodišča so bili izvoljeni tov. Kristan Franc, poverjenik za prosveto in Pesjak Franc, pomočnik pers. referenta, tretjega člena pa bo imenovana sindikalna podružnica. Za tožilca disciplinskega sodišča je bil imenovan tov. Zupančič Pavle, pravni referent OLO. Zaradi odhoda tov. Kolarja Matevža kot sodnika porotnika, je bil na njegovo mesto izvoljen tov. Jenstrle Albin, kadrovnik pri Okrajnem komiteetu KPS.

Pred zaključkom je spregovoril še ljudski poslanec tov. Jelenc Aleš, ki je v svojem govoru med drugim dejal, da se z ustanovitvijo oblastnih odborov oživottvarjajo sklepi V. kongresa KPJ. Zavedati se moramo, da je pri nas delavstvo v večini, saj imamo že 54% delavstva in le 46% kmetov. Zato je naša prva naloga, da zadostimo potrebam delavstva, katerega število z dneva v dan narašča. Pri tem pa moramo strogo paziti na to, da poljedelstvo ne bo zaostalo, kar pomeni, da moramo izvajati dosledno politiko za socializacijo naše vasi.

Ker je bil s tem dnevni red zasedanja izčrpan je predsedujoči tov. ing. Torkar Janko zaključil zasedanje.

Frontna delovna brigada pod Rožčico nad Jesenicami

Člani sindikatov so z nedeljsko prostovoljno gozdro akcijo počastili II. kongres ZS Slovenije

Na področju Gozdnega gospodarstva Pokljuke in Bohinjske Bistrike so delali člani sindikatov jeseniškega okraja. Največ prostovoljev je bilo iz sindikalne podružnice tovarne Verige iz Lesc, ki je dala 335 prostovoljnih delavcev. Poleg teh je delalo 221 Jesenicanov in Javoriččanov, članov različnih sindikalnih podružnic na področju MLO-ja Jesenice. JA je poslala na akcijo v državnem sektorju 188 pripadnikov vojske, šola NM iz Begunj pa 100 učencev. Od ostalih sindikalnih podružnic jeseniškega okraja pa se je udeležilo 260 članov. Skupno je delalo v državnem sektorju 1.104 prostovoljev, ki so napravili 6.651 prostovoljnih delovnih ur. Posekali so 317 m^3 lesa, do vozni poti pa so ga spravili 418 m^3 . Na vagonе so naložili 201 m^3 raznega lesa. Pri nakladanju vagonov so se zlasti izkazali učenci metalurške šole na Jesenicah, ki so naložili v 300 delovnih urah 102 m^3 lesa. Delalo je 30 učencev in vsakdo je delal 10 ur. Tako so skupno naložili 1 vagon drv, 2 vagona celulozega lesa, 1 vagon lubja in 3 kamione drv ter prenosili 50 m^3 lesa na rampon. 19 kamionov je naložila vojska. Skupno je bilo naloženega na kamione 240 m^3 lesa.

Poleg poseka, obdelave in transporta lesa pa so člani raznih sindikalnih podružnic in delavcev GG Bled posadili 4050 sadik. Pri popravilu gozdnih poti je sodelovalo 57 ljudi.

Pri zadnji nedeljski akciji pa smo napravili tudi neko večjo napako v organizaciji dela. Tako je organizacijsko vodstvo poslalo na Pokljuko 400 delavcev preveč, namesto da bi jih poslala v lesne obrate, kjer je primanjkovalo prostovoljne delovne sile. To napako bomo morali pri prihodnjih prostovoljnih delovnih akcijah odpraviti. Prav tako bodo morali posamezni logarji, dodeljeni skupinam prostovoljnih delavcev, posvetiti delu večjo pažnjo in pozornost, da se ne bo dogajalo tako, kot se je dogodilo na delovnem mestu, kjer so delali prostovoljev iz Lesc, da sta dodeljena logarja hodila v dežnih plaščih in z rokami v žepih in se nista menila, kako prostovoljno delo poteka.

IZ TOVARNE VERIG SE JE NEDELJSKE GOZDNE AKCIJE UDELEŽILO 335 LJUDI

Lesce, 23. maja.

Delavci in nameščenci Tovarne verig v Lescah so ponovno dokazali, da se zavedajo važnosti in pomena sečnje lesa. Kljub slabemu vremenu je bila v nedeljo množična udeležba — 335 delavcev, nameščencev in učencev IKS je odšlo na Pokljuko. Ves pretekli teden sta partizanska in sindikalna organizacija bili zelo aktivni. Dnevnost sta javljali po zvočniku število novopravljениh delavcev in uslužbencov in s tem seznanjali celotni kolektiv o udeležbi za sečnjo lesa na Pokljuki. Organizacija prostovoljev je bila zelo dobra. Že v soboto je bilo dočlenjenih 15 brigadirjev za poedine brigade in potrebljeno orodje.

V nedeljo so se na dvorišču tovarne že ob petih zjutraj začeli zbirati delavci in uslužbenci, ob pol šestih pa so jih trije veliki kamioni že peljali proti Pokljuki. Med prostovoljci je vladalo veselo razpoloženje, ki je izražalo veliko pripravljenost delovnega kolektiva, da pomaga našim gozdarjem k čim prejšnji dosegli njihovega plana. Leščani so na Pokljuki ta dan posekali, razžagali in izgotovili 190 m^3 lesa, 20 mladincov pa je sadilo smreke. Kljub dežju je kolektiv vztrajal na delu do pol treh popoldne.

Delovni kolektiv Tovarne verig v Lescah se je v času tekmovanja za II. kongres Zveze sindikatov Slovenije obvezal, da bo napravil 600 udarnih ur v gozdarstvu. Samo z nedeljsko akcijo pa je bilo opravljeno 2345 delovnih ur in je tako obveznost prekoračena za 395% . Pa tudi vse ostale obveznosti, ki jih je delovni kolektiv sprejel na čast II. kongresa ZSS, bodo do konca tega meseca v celoti izpolnjene. Pri tem pa delavci in uslužbenci obljudljajo, da bodo tudi v bodoče pomagali našim gozdnim delavcem pri izpolnjevanju njihovega plana.

H. V.

V NEDELJO 29. MAJA BO ČETRTA MNOŽIČNA PROSTOVOLJNA DELOVNA AKCIJA V GOZDARSTVU PRIDRUŽIMO SE VSI!

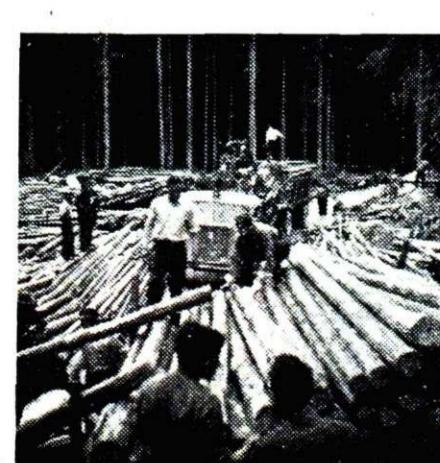
SINDIKALNO GLEDALIŠČE JESENICE

V počastitev II. kongresa ZSS bo Sindikalno gledališče na Jesenicah skupino z mladinskim gledališčem uprizorilo Levstik - Kreftovega Tugomera. Predstavi bosta v soboto in nedeljo ob 19. uri 30 minut.

Kostumacijo za Slovence je izdelala krojaško-šivilska delavnica Industrijškega magazina Železarne Jesenice in modna šivilja Dovič Marta. Slikanje oblike je izvršilo podjetje Višnar Drago z Jesenic.

Tugomer je režiral tov. Srečko Tič.

Preprodaja vstopnic bo v petek in v soboto od 10.—12. in od 17.—18. ure ter dve uri pred predstavo.

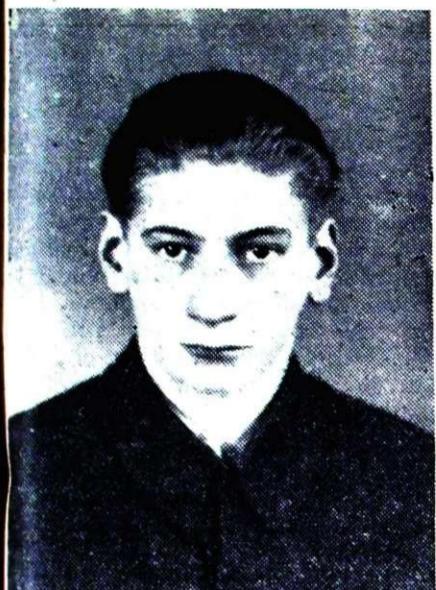

Nakladanje lesa na kamione v Kranjski dolini (Pokljuka)

Železarna Jesenice:**Od pastirja do kvalificiranega delavca**

Zadnjič me je ustavil starejši tovariš, ki dela v žebljarni in mi pripovedoval o nekem mladom fantu, ki dela v njiščem obratu na desetih strojih istočasno. Ko sva govorila o tem, pa je prišel po testi mladinec, o katerem sva govorila. Poklical sem ga in ga nagovoril, da naj se javi v uredništvu. Tako sem spoznal mladincu Jamarju Janezu.

Jamar Janez je doma iz Dovjega. Njegova otroška leta so bila težka, kot so bila težka leta vseh tistih otrok, katerih roditve so zaslužili pre malo, da bi njihove družine živele brezkrbno življenje. Janezovo oče je železniški upokojenec. Doma imajo vrt za hišo, dve kravi in dvoje let. Janez je v otroških letih pasel ovce in krave, hodil v šolo, ki je bila ta-

Sedemnajstletni Jamar Janez

krat med okupacijo nemška. Tako je pričakal svobodo in začel ga je, da bi šel v tovarno in tako olajšal življenje sebi in domaćim.

Novembra 1946 se je napotil z očetom na Jesenice v tovarno, kamor so ga sprejeli. Janez je pričel delati v prometnem oddelku, kjer je čistil tire. Bilo mu je težko, ker bi rad delal pri strojih. Ta želja se mu je izpolnila pred letom in pol. Prišel je v žebljarno, kjer se je nekaj časa učil. Pred štirimi meseci pa je začel samostojno delati na petih strojih, sedaj pa dela že 2 meseca na desetih strojih istočasno. Janez je zelo spretan in marljiv delavec. Svoje stroje ljubi. Tako je danes sedemnajstletni Janez samostojen delavec.

Janezova mladost naj služi za zgled drugim mladim kmečkim fantom, ki bi prav na tak način lahko pričeli boljše življenje, če bi šli v tovarno, kjer bi delali za svojo srečo in srečo vsega delovnega ljudstva. Danes je vsakemu mlademu in pridnemu človeku odprta pot v boljše življenje.

Priprave za Teden tehnike na Jesenicah
(Od 5.—12. junija)

Teden se bo pričel z odprtjem razstave, kjer bodo razstavljeni razni stroji in izdelki industrijskih podjetij jeseniškega kraja. Prvi dan Teden Ljudske tehnike se bo vršil tudi avto-moto kros z Jesenic v Radovljico, od tam na Bled in z Bleda zopet na Jesenic.

V Tedenu tehnike bo ustanovljenih okrog šest novih klubov. Posebno pozornost pa je posvetil pripravljalni odbor kmetijskim obdelovalnim zadružam, ki jih bodo obiskale ekipe posameznih društev in klubov in popravile razne stroje in orodje, istočasno pa organizirale klube Ljudske tehnike v posameznih zadružah.

V RATEČAH SO V APRILU NAPRAVILI 1102 PROSTOVOLJNIH DELOVNIH UR ZA SVOJ ZADRUŽNI DOM

Rateče, maja 1949.

V aprilu smo v Ratečah napravili 1102 prostovoljnih delovnih ur za naš zadružni dom. Pripravili smo 10 m³ peska, 42 m³ gramoza. Izkopali in prevozili smo 43 m³ materiala.

V naslednjih tednih bomo skušali napraviti še več, da bomo čimprej pričeli z gradnjo in da nam bo zadružni dom čimprej služil v gospodarske in kulturno-politične svrhe.

V RIBNEM VOZIJO LES ZA ZADRUŽNI DOM

Ribno, 24. maja.

V Ribnem vozi pet voznikov les za zadružni dom. Sedaj zidamo prvo nadstropje. Ker dom raste, je naše veselje vedno večje. Najraje bi ga imeli že gotovega, da bi v njem igrali igre, da bi imeli v njem knjižnico in čitalnico in prostore za naše organizacije. Imeli pa bomo v njem tudi zadružno trgovino in zadružne prostore. Sedanja zadružna trgovina nima primerenega poslopja. Zato

se bomo Ribnani še bolj udeleževali prostovoljnega dela na gradilišču, saj smo sklenili, da mora biti dom pod streho 1. julija.

OBLJUBA DELA DOLG

Mošnje, 24. maja.

V Mošnjah so napravili že dolgo vrsto obljud, kako bodo pomagali s prostovoljnimi delom graditi zadružni dom na Črnivcu, ki bo služil gospodarskim in kulturnim potrebam KLO-ja Brezij in KLO-já Mošenj. Na sestankih so delali in še delajo obljudi in sprejemajo obveznosti, a ko je sestanka konec, jih najbrže pozabijo. Na gradilišču zadružnega doma na Črnivcu je do sedaj delal še en sam človek iz Mošenj in še ta je napravil vsega skupaj še dve delovni uri. Ta človek je bil edini, ki je vsaj deloma izpolnil dano obveznost. Če bi še ostali Mošnjani delali vsak po dve uri, bi se na gradilišču v Črnivcu že kar precej pozalo. Upamo, da jih bomo prihodnje dneve in tedne videli na gradilišču in da bomo lahko zapisali tudi kaj lepšega o njihovih delovnih uspehih. Zavedajo naj se starega pregovora, da obljava dela dolg.

KAKO JE Z APNENICO V KRAJSKИ GORI

Kranjska gora, 24. maja.

V Kranjski gori stoji apnenica že leta dini napolnjena z apnencem. Apnenica naj bi proizvajala apno, s katerim bi s pomočjo krajevnih virov pospešili gradnjo zadružnih domov. Ker je krajevna uprava pozabila nanjo, jo opominjam v „Jesenškem kovinarju“, da naj se prebudi iz svojega spanja in naj že vendor zažge apnenico in prične s proizvodnjo apna, dragocenega materiala za gradnjo naših zadružnih domov. Krajevno upravo sprašujemo Kranjskogorci, kdaj bomo začeli z gradnjo našega zadružnega doma. Saj se pripravljamo že vse leto.

Pogovori, ki sem jih poslušal ta po-poldan, so me zazibali v sladko premišljevanje o lepoti sveta, za katerega danes delamo, o lepoti, ki raste iz znoja in žuljev, iz težav, ki jih premagujemo. Lepta, ki smo jo nekoč pojmovali le kot sanje, dobiva v naših naporih resnično in živo obliko.

OB TABORNIH OGNJIH

Taborni ognji. Včasih, ko se je spustil večer, smo jih morali pogasiti, da bi nas ne zapazil sovražnik, danes pa gorijo svobodno in okrog njih se zbirajo brigadirji frontnih brigad.

Ustavil sem se za trenutek pri ognju, okrog katerega so bili zbrani brigadirji brigade „Staneta Žagarja“. Privabil me je smeh in ko sem pristopil sem se še sam nasmejal iz srca šalam, ki jih je stresal veseli tovariš kot iz rokava.

Spet ob drugem ognju sem poslušal spomine iz borbe, ki jih je pravil tovariš mladini. Partizanski časi so oživeli v njegovih besedah, dolgi marši preko zaseženih gora, borbe, glad, padli tovariši, ena sama dolga pot borbe in trpljenja do svobode. Videl sem mlade oči, ki so gledale tovariša s spoštovanjem in začutil sem, kako tesno se veže slavna preteklost s slavno sedanostjo, ko s svojim delom uresničujemo sanje tisočev in tisočev borcev, ki so padli za našo svobo-

bodo. Ob tretjem ognju je zbrana mladina. Tovariš igra na kitaro in skupaj prepevajo narodne in partizanske pesmi. Fantje in dekleta pojo in ker ljubim pesem, sem sedel med nje. O koliko pesmi zna naša mladina! Dolgo, dolgo sem sedel pri njih in premišljeval. Prav pri teh barakah smo počivali zadnjo zimo. Sneg je bil povsod. Vračali smo se s Koroške. Bili smo slabno oblečeni, noge smo imeli zavite v žakljevino in bili tretji dan brez hrane. Le počasi in s težavo smo se vlekli naprej. Kako prijetno je človeku ob takih spominih, ko vidi mladino, ki gre po istih potih z delom in potrujuje, da borba ni bila zaman, da je moč, pravi že star pregovor, danes pa sem spoznal njegovo resnico, — je modroval možak in zopet potegnil z medjo okovano in okrašeno gorjuško čedro.

Ognji so dogoreli. Noč je ležala nad Rudnim poljem in polni lepih misli smo zaspali.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Obisk pri gozdnih frontnih delovnih brigadah na Rudnem Polju

Sreda, 18. maja.

Zjutraj je bilo lepo, da je bil človek vesel, ko je pogledal v sinje majsko tebo. Potem pa se je pooblačilo. Ko smo se vozili proti Bledu so že padale prvi kapljice dežja, ki so prišle najbrže od Jesenice, zavite v sivkaste mreže dežja. Ozirali smo se proti Pokljuki in ugibali, da dežuje tudi tam gori, kjer delajo naše jeseniške frontovske brigade.

Na Bledu smo dobili nekaj paketov sanitetnega materiala in se odpeljali skozi Gorje in Krnico proti Pokljuki. Avto se je pričel vzpenjati v breg in na nekem širšem ovinku smo se srečali z velikim tovornim avtomobilom, naloženim s težkimi hodi, ki je počasi vozil v dolino. Imeli smo srečo, da smo se srečali prav tu, ker cesta je ozka, zlati tedaj, če sreča veliki tovorni avtomobil s prikolico. Človek spozna še le pokljuk, kakšno težavno nalogo opravlja naši šoferji, ki prevažajo les s širne, s temnimi smrekovimi gozdovi porasle Pokljuke.

PRIŠLI SMO V TABORIŠČE

Od Šport-hotela smo se peljali še nekaj kilometrov in dospeli smo v taborišče jeseniških brigad na Rudnem polju.

Brigade se še niso vrstile z dela. V taborišču so bili samo tisti, ki so dobili nalog, da postavijo novo kuhinjo in skladišče ter popravijo še eno barako, ki je pogorela za časa narodno-osvobodilne borbe. Baraki sta vidno rasli. Ročne brigadirje so podajale deske, druge so ih zabijale na tramove. Pojutrišnjem se bo kuhinja že lahko preselila v nove prostore.

V ambulanti je tovarišica razvezovala paket in spravljala sanitetni material na police. Vesela je bila obvez, joda in drugih zdravil. Manjkalno je le borovih tablet, ki bi jih zelo potrebovala. Ko je ustupil zdravnik tov. dr. Kržan, ga je zaprosila, da naj uredi, da bo brigadna ambulanta dobila čimprej tudi te tabule.

Ekonom Jože nam je pokazal skladiste in začasno kuhinjo, kjer so kuhalne zeline kosilo za brigade. Tovarišica An-geleca mi je ponudila kosilo in mi napol-

nila porcijo. Kosilo mi je zelo teknilo. Dejala je, da se je hrana sedaj že znatno zboljšala od prvih dveh dni, ko so imeli samo konzerve. Potrebna bi bila sedaj še samo malica za brigadirje, ki delajo nepretrgoma osem ur v gozdovih. Tudi to se bo uredilo.

Ogledal sem si barake, kjer spijo brigadirje. Na obeh straneh hodnika so postavili enonadstropne pograde. Brigadirji so prve dni spali nekoliko na tescem. Toda to se bo kmalu uredilo, ko bo popravljena in urejena baraka blizu nove kuhinje.

Pred barako je v omarici na polici radio, ki ga brigadirji zelo radi poslušajo.

BRIGADE SE VRAČAJO Z DELA

Iz gozda se je začul smeh.

— To je prav gotovo Janko, — je dejala tovarišica, ki je pomivala porcijo pri kuhinji.

Res, bil je veseljak Janko, o katerem pravijo brigadirji, da mu šal in smeja nikoli ne zmanjka.

Z orodjem na ramah so se vračale brigadirje. Gledal sem brigadirje, može, žene, fante in dekleta. Vsi so imeli roke črne od smole. Odlagali so orodje in odhajali k vodovodu in se umivali. Nato pa so se postavili v vrsto in tovarišice iz kuhinje so jim polnile porcije. Po delu jim je hrana odlično teknila.

V POGOVORIH JE MINIL DEŽEVNI POPOLDAN

Škoda, da je pričel padati dež. Dobro, da ni šel zjutraj in dopoldan, ko so delali. Tega mnenja so vsi. Zdaj popoldan lahko dežuje kolikor hoče. Današnje delo je bilo opravljeno. V gozdu ležijo posekana in očiščena debla. V gozdu ležijo bogastvo, s katerim bomo nabavili stroje, ki bomo z njimi ustvarili lepše življenje nam in potomcem.

Nič zato, če je sedaj dež... Poleglo so po pogradih in povsod se je pletel vesel in živahen pogovor o delu in življenju v brigadi.

— Prvi dan je bilo težko, mi pripoveduje tovariš. — Taborišče še ni bilo urejeno. Poleg tega pa je šel še dež in sneg. Okna barak so bila razbita in ponoči je bilo precej mraz. A kljub temu ni padla

Iz gradilišč zadružnih domov**V RATEČAH SO V APRILU NAPRAVILI 1102 PROSTOVOLJNIH DELOVNIH UR ZA SVOJ ZADRUŽNI DOM**

Rateče, maja 1949.

V aprilu smo v Ratečah napravili 1102 prostovoljnih delovnih ur za naš zadružni dom. Pripravili smo 10 m³ peska, 42 m³ gramoza. Izkopali in prevozili smo 43 m³ materiala.

V naslednjih tednih bomo skušali napraviti še več, da bomo čimprej pričeli z gradnjo in da nam bo zadružni dom čimprej služil v gospodarske in kulturno-politične svrhe.

V RIBNEM VOZIJO LES ZA ZADRUŽNI DOM

Ribno, 24. maja.

V Ribnem vozi pet voznikov les za zadružni dom. Sedaj zidamo prvo nadstropje. Ker dom raste, je naše veselje vedno večje. Najraje bi ga imeli že gotovega, da bi v njem igrali igre, da bi imeli v njem knjižnico in čitalnico in prostore za naše organizacije. Imeli pa bomo v njem tudi zadružno trgovino in zadružne prostore. Sedanja zadružna trgovina nima primerenega poslopja. Zato

se bomo Ribnani še bolj udeleževali prostovoljnega dela na gradilišču, saj smo sklenili, da mora biti dom pod streho 1. julija.

OBLJUBA DELA DOLG

Mošnje, 24. maja.

V Mošnjah so napravili že dolgo vrsto obljud, kako bodo pomagali s prostovoljnimi delom graditi zadružni dom na Črnivcu, ki bo služil gospodarskim in kulturnim potrebam KLO-ja Brezij in KLO-já Mošenj. Na sestankih so delali in še delajo obljudi in sprejemajo obveznosti, a ko je sestanka konec, jih najbrže pozabijo. Na gradilišču zadružnega doma na Črnivcu je do sedaj delal še en sam človek iz Mošenj in še ta je napravil vsega skupaj še dve delovni uri. Ta človek je bil edini, ki je vsaj deloma izpolnil dano obveznost. Če bi še ostali Mošnjani delali vsak po dve uri, bi se na gradilišču v Črnivcu že kar precej pozalo. Upamo, da jih bomo prihodnje dneve in tedne videli na gradilišču in da bomo lahko zapisali tudi kaj lepšega o njihovih delovnih uspehih. Zavedajo naj se starega pregovora, da obljava dela dolg.

KAKO JE Z APNENICO V KRAJSKИ GORI

Kranjska gora, 24. maja.

V Kranjski gori stoji apnenica že leta dini napolnjena z apnencem. Apnenica naj bi proizvajala apno, s katerim bi s pomočjo krajevnih virov pospešili gradnjo zadružnih domov. Ker je krajevna uprava pozabila nanjo, jo opominjam v „Jesenškem kovinarju“, da naj se prebudi iz svojega spanja in naj že vendor zažge apnenico in prične s proizvodnjo apna, dragocenega materiala za gradnjo naših zadružnih domov. Krajevno upravo sprašujemo Kranjskogorci, kdaj bomo začeli z gradnjo našega zadružnega doma. Saj se pripravljamo že vse leto.

Pogovori, ki sem jih poslušal ta po-poldan, so me zazibali v sladko

KULTURA IN PROSVETA

SINDIKALNO GLEDALIŠČE
JESENICE

Miško Kranjec:

Pot do zločina

Globoka pokvarjenost družbe, ki je temeljila na izkorisčanju človeka po človeku, je razgajena v drami „Pot do zločina“, ki jo je napisal znani in najbolj plodni živeči slovenski pisatelj Miško Kranjec. Miška Kranjca poznamo že iz predvojnih let kot progresivnega pisatelja, ki je v vrsti svojih del prikazal sliko življenja med dvema vojnoma in v njih opominjal, da je treba krivico zrušiti, in tako kazal pot naprej v svet pravice in lepotе.

Pred tedni že je bila premiera njeve drame na odru Sindikalnega gledališča pod vodstvom režiserja Rika Poženela. Drama zajema snov iz podeželskega kmečkega življenja. Stari Berden in njegov sin Matija se z ropom priklopila do manjšega bogastva, ki ga poveča sin Matija z ženitvijo z bogato, a staro in bolehalo Magdo. Tako se iz delovnega kmeta Berdena oblikuje kmečki mogotec Matija Berden, ki izkorisča deklo Eva na vse načine. Eva se je zaljubila vanj. Poleg ljubezni jo žene tudi gon po boljšem življenu v Matijevu narodje, s katerim zanosi. Matija je ne ljubi, vlači se še z drugimi ženskami, med njimi z bogato meščanko Razo, na katero sprva računa, da se bo z njo oženil in se tako prikopal še do večjega bogastva. Na poti pa mu je seveda žena Magda, ki jo mora prej odstraniti. Evino ljubezen do njega izkoristi za umor Magde. Eva zastrupi Magdo. Starem Berdenu se oglaši vest, ko spozna, kam je dovedlo sina Matija bogastvo. Po vasi se začne šušljati o zločinu. Komisija odkopuje Magdo, Eva prizna zločin, do katerega jo je zapeljal Matija. Sodna obravnava obsodi Eva, čeprav dožene, da je inspirator zločina Matija, ki ga sodišče oprosti. Tu je hotel pisatelj najbrže nakazati povezanost vladajočega razreda (buržauzije) z izkorisčevalci vseh vrst. V igri nastopa tudi delavec Martin, nekdajni Evin ženin, kot član najnaprednejšega družbenega razreda. Vendar se mi zdi vloga Martina vse preveč epizodna in bleha proti močno izklesanim karakterjem kmetov. Prav tako se mi ne zdi izvršitev zločina preveč življenjsko prepričevalna zaradi tega, ker je malo pred zločinom navzoča bogata meščanka Razo in ko Eva pred zločinom že dobro ve, da se Martin z njo igra, pa kljub temu zaradi njega napravi zločin, s katerim pravi avtor v Evinem dialogu, da je hotela navezati Matijo nase, a ga kljub temu ne, kar pokaže tudi dejanje po storjenem zločinu. Zato tudi konec drame ni popolnoma pre-

pričljiv, ker Eva vztraja kljub stršnemu razočaranju nad Matijem pri trditvi, da jo v zločinu ni zapeljal Martin. Toda kljub tem pomanjkljivostim drama dosega svoj namen, ker ostro obsoja staro družbo, ki je slonela na takih ali sličnih zločinah. Družba je bila kriva, če je človek zabredel v zločin. S tako družbo je treba pomesti. Delavcu Martinu se na sodniji še bolj odpro oči in on je tisti, ki v drami obsodi predvojno družbo.

Starega Berdena je igral Oblak Alfonz. Svojo vlogo je odigral dobro, vendar ga je spoznanje zgrešene poti premalo zrušilo.

Tine Rant je igral Matija Berdena. Tudi tokrat je dokazal, da je Rant med najboljšimi igralci jeseniškega gledališča, zlasti pri zadnjih predstavah.

Njegovo ženo Magdo je igrala Angelica Vajsova, deklo Eva pa Geršakova, ki je podala zelo lepo in prepričevalno igro. Doživeto je igrala tudi Dična Ferjanova, ki je igrala Evino mater.

Roz, bogato meščanko, je igrala Niko Hafnerjeva. Pri premieri je bila sicer nekoliko nesigurna, v naslednjih predstavah pa se je lepo zlila s celoto ostalega kolektiva in odigrala svojo vlogo zadovoljivo. Upamo, da jo bomo še videli na našem odru. Sodnika je nakajkrat igrал tov. Hafner, pozneje pa tov. Gostiša. Oba sta ga zaigrala tako, kot je hotel avtor, ki je v sodniku podal kari-katu predvojnega sodišča.

Tov. Škrilj Franc je igral delavca Martina doživeto. Škoda je le, da je značaj delavca Martina v drami premalo življenjsko izklesan.

Igra je v splošnem uspela in zadovoljila občinstvo.

ŠAH

V nadaljnjem moštvenem tekmovanju okraja Jesenice so bili doseženi sledeči rezultati:

Gozd-Martuljk: Mojstrana 7 : 1, Gozd-Martuljk : Jesenice II 3 : 5, Gradis Moste Javornik 8 : p. f., Gimnazija Jesenice : gimnazija Jesenice 1 $\frac{1}{2}$: 6 $\frac{1}{2}$. Jesenice II : gimnazija Jesenice 4 : 3. Finale igrata Jesenice II in Gradis Moste.

SINDIKALNO SAHOVSKO DRUŠTVO

ZAKLJUČILO TURNIR

ČETRTOKATEGORNIKOV

Prvak Jesenice je prvokategornik Muzovič Janez, ki je dosegel 100% dosegljivih točk (11 točk). Tretjo kategorijo so si priborili: Misjak Karol (9 točk), ki je zasedel drugo mesto, tretje in četrto mesto sta si priborila pribil Janez in Štrumbelj Zdravko (po 7 točk), peto mesto Pristov Dušan (6 $\frac{1}{2}$ točk), šesto mesto Jalen Ivan (6 točk), sedmo in osmo mesto Langus Beno in Jan Martin (po

5 točk), deveto mesto Pesjak Jože (4 točke), deseto mesto Sredenšek (3 $\frac{1}{2}$ točke), 11. in 12. mesto sta zasedla Pesjak Ivan in Škrt Bratko (1 točko).

Peto kategorijo so si priborili tovarisi, ki so na kvalifikacijskem turnirju dosegli nad 50% in sicer: Čufar Tomaž, Bertoncelj Janez, Jug Stanislav, Rošič Valent in Ravhek Tomaž.

Delovno ljudstvo razkrinkava saboterje plana v gozdarstvu

Z zaplembom konja je bil kaznovan Kapus Ivan, Bled—Zagorice.

Z denarno kaznijo so bili kaznovani Potočnik Ivan iz Žirovnice z zneskom do 30.000 din, Lebar Franc iz Žirovnice z 25.000 din, Gabrijelčič Anton iz Brez, Slamnik Jože iz Žirovnice in Leg, Franc iz Rodin do 20.000 din, Sodar Franc iz Zabreznice do 15.000 din, Šmitnik Janez iz Broda in Pekovec Franc iz Studorja do 12.000 din, Tavčar Marič z Bleda—Rečica, Pisek Anton iz Hrastnikov, Triplat Janez iz Žirovnice in Češki Janez iz Stare Fužine do 10.000 din, Kampus Jakob iz Nove vasi do 8.000 din, Kocjanc Janez iz Podjel do 5.000 din, Ulčar Jože iz Bleda—Grad, Rozman Frančiška iz Brezij, Zupan Anton z Bleda—Mlino in Knafelj Janez iz Brez, z zneskom do 4.000 din.

Nekateri izmed navedenih so znali tudi kot saboterji in neizpolnjevalci ranjih drugih obveznosti do delovnega ljudstva, n. pr. planov odkupa, ker so prikrivali in špekulirali z raznimi predelki, kolikor so le mogli, utajili dave itd. Čeprav jih je naša ljudska občina izsledila, razkrinkala in kaznovala, so danes še niso spamerovali. Začeli so sabotirati tudi plan v gozdarstvu. Hote so škodovati delovnemu ljudstvu, v naslici pa so škodovali le sebi in najbolj stroge kazni opomin vsem onim, ki mimo slijo, da lahko živijo brez dolžnosti in skupnosti.

Dopisujte v „Jes. kovinarja“

Zamenjam moško dvokolo znamenje „De France“ za žensko kolo, ali pa žensko kolo kupim. Naslov v upravi „Jes. kovinarja“.

Prodram žensko kolo. Bincaj Ana, Jesenice, Titova 40.

SOVRAŽNIKI SOCIALIZMA NA VAS

IZRAŽAJO SVOJ GNEV

Z RAZBIJANJEM ŠIP

Stara Fužina, 16. maja,

Naši zadružniki so včeraj čez dan pravljali hlev, kjer bodo imeli zadružno živino. Ko so šli zvečer spati, pa so okrog polnoči razbili neki podleži šipe na hišah dveh naših zadružnikov. S tem so hoteli izliti svoj onemogli gnev nad tistimi, ki so postali prvi borci za socializem na vasi. Čez dan si namreč ne upajo, da uganjali taka pobalinstva in da bi se razkrinkali. Zato so se odločili za noč. Vendar tudi noč ni tako temna, da jih ne mogli odkriti in jih poklicati in odgovor. Zavedajo naj se, da jim delovno ljudstvo ne bo več dopuščalo, da ovirali pot v socializem na vasi.

Objave

OPOZORILO STARŠEM ŠOLOOBVEZNIH OTROK NA JESENICAH

V pondeljek, 30. maja 1949 ob 19. uri zvečer v veliki dvorani Titovega doma na Jesenicah množični roditeljski sestanek, na katerega vabimo vse stare šolobveznih otrok na Jesenicah. Na tem sestanku se bomo pogovorili o vseh perečih vprašanjih, ki zadevajo vzgojo naših otrok. Le v temem sodelovanju učiteljstva s starši bomo vzgojili dobre državljanje naše socialistične domovine.

gle je je bil. Goznek, ki je vedel, da Mihi kri zavrela, ga je zato dregnil komolcem in ga umiril. Odvrnil pa napol srdito:

„Vsak je v svojem kraju zgoden. Ti si bil pri precesiji že skoro štirinajst dni, preden bi bilo treba, midva pa sva kje druge pred časom. Sem, pa je videti, da prideš vsi naenkrat, zakaj ti naju večkrat prehitš.“

Gotovo Tonc ni pričakoval takega odgovora, zakaj prepričan je bil, da nihče ne ve, koliko si je prizadeval v minulih dveh tednih. Najmanj bi bil to pričakoval od tega, od Gozneke, za katerega je mislil, da res le dela in se ne briga za nič drugega. Zdaj, ko je očito, da vesta, bi bilo nespametno tajiti — tako je zaključil in odvrnil:

„In če sem bil, nisem bil zastonj. Prepričal si se lahko, koliko je še takih, kakršen sem jaz, v naši fari, saj je bila precesija, da stari ljudje take ne pomnijo. Kar povej, Miha, koliko pa vas je takih, ki ste odtod opazovali, ko je šla precesija mimo? Ti in še par, pa doma jih je bilo nekaj potaknjениh! To ste vši, vi komunisti!“

Miha se je skoraj razkačil, zakaj na-

PRAZNIKI

(Nadaljevanje iz 20. številke)

Prazniki so bili, kakor vedno doslej. Svečano razpoloženje je bilo v vasi. Nezaslišano je bilo le to, da so se v nekaterih hišah navsezgodaj prepričevali in se slišali glasnejši razgovori kot običajno. Po ukoreninjeni navadi so se tudi letos, kakor vsako leto, vrnili domov hčere in sinovi, ki jih ni v vasi že od konca vojne. Nekateri izmed njih so pri vojakih, tudi oficirji so med njimi, drugi so v najrazličnejših tovarnah, trgovinah, uradih in ustanovah in še marsikje. Vsi ti so bili med vojno v goši in ko so se vrnili, so zavzeli narjazličnejšepoklice in položaje, o katerih se jim preje še sanjalo ni, da bi jih mogli doseči. In ko so na preznak zjutraj matere budile te ljudi k rani maši — zakaj očito jim je bilo, da jih k deseti ne bodo spravile — je mnogokrat nastal preprič, ker so imeli skoraj vsi tako željno pričakovani sinovi in hčere gluha ušesa za materine prošnje in vso to pobožnost. Marsikje je ta preprič motil tisto srečo zbrane družine, ki je ob takih dneh doma po kočah.

Popoldne je bilo lepo, sončno in pomešljansko, tako da je narava sama izvabljala ljudi iz hiš. Le resnično pobožni so bili doma, kajti zanje je velika noč prevelik praznik, da bi hodili kam ven na polje ali pa še celo v gostilno. Vsi drugi pa so bili zunaj. Kjerkoli se je komu zdelo lepo in primernejše, tja se je napotil. Tiste goreče pobožnosti, ki se je izkazovala prejšnji dan pri precesiji, že zdaleč ni bilo več.

Ko je prišel Tonc v gostilno, je bila

notri gneča, da že dolgo ne.

Komaj je dobil mesto pri mizi, kjer sta sedela Goznek in Andrejev Miha, ki v soboto

nista bila pri precesiji. Toncu je kar prav prišlo, da je lahko prisodel k njima.

Mislil je, da jima bo lahko kakšno po-

vedal in ju v besedah zasmehoval za

njuno neumnost. Onadva sta mu pri-

pazljivo odzdravila in tudi drugače je bilo

videti, da se ga ne branita vzeti v svojo

družbo, čeprav je Tonc že koj spočetka

nekam izpod čela pogledal nanju, da sta

čutila iz pogleda, kako ju ceni.

„Zgodnja sta, videti je, da vaju sem

bolj vleče, kakor pa k precesiji,“ ju je

dregnil že s prvo besedo.

Onadva pa sta se tedaj nehote spo-

cijsko še skoraj razkrinkati, da si pomoči in ga umiril. Odvrnil pa napol srdito:

„Res ste zbrali vse, kar more na cestu. Toda, ali si kaj pomislil, kakšni so ljudje, ki so včeraj manifestirali, pa za boga, ampak za vas, za reakcijo! Ali si pomislil, da je bilo v precesiji marsikje pobožnih, kakor pa je bilo na doma? Ali si šel ti iz pobožnosti za precesijo?“

„O, saj vem!“ se je Tonc skušal izogniti. „Zdaj mi hočeš dokazati, da si pobožnejši od mene, da si pravčnejši in kaj vem še. Ali ne trudi se, tu si prekratek! Jaz nimam nezakonskih otrok, kakor si ga imel ti, in če hočeš, ti jih je naštejem. Vem, saj ste vsi taki! Vse hočete prikazati, da je komunizem pravčnejši od vere. Če te včeraj ni izučil, da pa še bo. Tudi ti boš spoznal, kak se motiš. Samo na včerajšnji dan se spomini in pomislil, kaj vse je šlo te dan med ljudmi po vasi, pa boš govoril boste previdno!“

„Bom, a ne s tabo in z vami! Če niko, zdaj ste se mi pristudili!“

(Nadaljevanje prihodnjih)